

Dr. Pálffy Ilona

Elnök

Nemzeti Választási Iroda

Elnöki Titkárság

Budapest

Alkotmány u. 3.

1054

Postai cím:

Budapest

Pf. 547.

1397

Tisztelt Elnök Asszony!

Az alábbiakban egy, a szavazóköri névjegyzékekkel kapcsolatos internetes kérelmezési eljárásban jelentkező súlyos hiányosságra hívom fel a figyelmét, és kezdeményezem a hiányosság orvoslását.

Közvetlenül egy, a 2014-es országgyűlési választásokon külföldön szavazni kívánó választópolgártól a Társaság a Szabadságjogokért arról értesült, hogy az érintett választópolgár külképviseleti névjegyzékbe való felvételi kérelmét az illetékes helyi választási iroda a következő indokkal utasította el: születési helyénél, amely egy vidéki nagyváros, a kerület nincs megadva, ezért a születési hely a kérelemben hiányosan szerepel. Az érintett az ügyfélkapus bejelentkezést követően rendelkezésre álló on-line kérelmezési felületen nyújtotta be elutasított kérelmét,¹ ahol az internetes felület ezzel az információval látja el a felhasználót a születési hely megadását illetően:² „Csak Budapest esetén adhat meg kerületet”. A felület továbbá azt is jelzi, hogy „Ha születési helyének települése Budapest, a lenyíló listából a megfelelő kerületet is ki kell választania.” Mindebből logikusan következik, hogy Budapesttől eltérő születési hely esetén a kérelmezőnek sem lehetősége, sem indoka nincs kerület megadására. Kérelmezőnk ennek ellenére végül csak úgy tudta – kérelmének többszöri elutasítása után – sikerrel kérelmezni a névjegyzékbe való felvételét, hogy az illetékes választási iroda képviselőjének tanácsára a születési hely településének megadására szolgáló szövegdobozba, a település neve után írta be a kerületet.

A kérelem elkészítésére és benyújtására szánt internetes felület és a választási irodák kérelem-elbírálási gyakorlata jelenleg tehát súlyosan ellentmondásos. A kérelmezőnek a fentihez hasonló esetekben esélye sincs kérelme pozitív elbírálására, amennyiben a kérelmező felületet rendeltetésszerűen, annak – további értelmezést sem igénylő – utasításait pontosan követve használja. Kérelmét épp azért fogják elutasítani, mert a Nemzeti Választási Iroda által üzemeltetett felületet nem annak technikai lehetőségeit kijátszva-megkerülve, hanem a felület üzeneteit figyelembe véve, a felület ésszerű használatával kapcsolatban elvárható minden követelménynek eleget téve használja.

¹ Erre a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 91. § (1) b), 110. § (1), és 259. § (1) bekezdései adnak lehetőséget.

² A születési hely megadását a Ve. 92. § (2) a) ac) és a 110. § (1) bekezdések írják elő.

Ez a súlyos informatikai hiba a választójog gyakorlásának meghiúsulásához, de mindenképpen költségesebbé válásához is vezethet minden, a felület hibáját tartalmazó kérelmezési felület esetében. Amennyiben ugyanis a választópolgár esetlegesen hiába nyújt be újabb kérelmeket is az interneten – ahogy a minket megkeresett érintett is csak különös erőfeszítés árán jutott hozzá egy, a kérelmezést segítő tanácshoz kérelmének második elutasítása után –, az internetes kérelmezés hiábavalósága nyomán a választópolgár kénytelen tértivevényes postai küldeményként benyújtani egy újabb kérelmet. Ha pedig a postai küldemény nem érkezik be a kérelmezési határidő lejártá előtt az illetékes választási irodához, az a választójog gyakorlásának meghiúsulását eredményezi. Ráadásul amennyiben a választópolgár – a legtöbb szavazóköri névjegyzékkel kapcsolatos kérelem esetében a szavazás időpontjához igen közeli – kérelmezési határidő közeledtével adja le kérelmét, már nincs ideje az elutasított kérelmek helyett egy újabbat benyújtani akár interneten, akár postai úton.

Az észrevételezett mulasztásnak különös jelentőséget ad, hogy egy alapjog gyakorlásának megkönnyítésére szánt eljárás az állampolgárok kifejezett megtévesztésével valójában nem megkönnyíti, hanem ellehetetleníti vagy megnehezíti joggyakorlásukat, s ezáltal súlyosan veszélyezteti a választások tisztaságát.³ Figyelembe véve, hogy ez a 2014-es országgyűlési választások megszervezésében és lebonyolításában tapasztalható sokadik hiba, amely a választópolgárok alapjoggyakorlását ellehetetleníti, megnehezíti, vagy indokolatlanul költségessé teszi, immáron elkerülhetetlenül felmerül a kérdés: vajon hány ehhez hasonló hiba esetén tekinthető még a választás egésze legitimnek, s hol húzódik az a határ, amelyet átlépve a választások megszervezéséért és lebonyolításáért felelős szervek⁴ mulasztásainak következtében a választások tisztaságának elve⁵ nem csupán a választási eljárás egyes részleteiben, hanem annak egészére nézve jövátéhetetlenül sérül?

A választási informatikai rendszer kialakítása és biztonságos működtetése, illetve a választások ügyfélkapus belépést nélkülöző internetes kérelmezést biztosító hivatalos honlapjának üzemeltetése a Nemzeti Választási Iroda feladata.⁶ Ezért a fentiek alapján kezdeményezzük, hogy a Nemzeti Választási Iroda az alábbiak szerint korrigálja az internetes kérelmezési eljárást. Az internetes kérelmezési felület (1) világos, ellentmondásmentes módon értesítse az összes, központi vagy szavazóköri névjegyzékkel kapcsolatos kérelmet benyújtó felhasználót *minden olyan esetről*, amelynek fennállása esetén a kérelmezőnek a kerületet is feltüntetve kell megadnia születési helyét, valamint (2) a felület biztosítson minden ilyen esetre kiterjedő, egységes technikai megoldást a születési hely településének és kerületének megadására.

Az informatikai rendszer mielőbbi korrekciója különösen fontos, hiszen nem csupán a közelgő országgyűlési választások tisztaságát és az állampolgárok választójogának az országgyűlési választásokon történő gyakorlását biztosítja, hanem ugyanúgy nélkülözhetetlen a választások tisztaságának megóvása és az állampolgárok joggyakorlásának védelme érdekében a hamarosan megrendezésre kerülő európai parlamenti képviselők választása során is.

Kérjük továbbá, hogy tegyen eleget korábbi, 2014. február 10-ei keltezésű levelünkben már megfogalmazott kérésünknek, és legyen szíves tájékoztatni bennünket és a nyilvánosságot a

---

³ Ve. 2. § (1) a)

⁴ A választási irodák feladatait a Ve. 75. § (1) és 76. § (1) határozzák meg.

⁵ Ve. 2. § (1) a)

⁶ Ve. 76. § (1) c), g)

választások megszervezésében és lebonyolításában várható hibák megelőzésére, illetve bekövetkezésük esetén – nem a már jogsérelmet szenvedett érintettek panaszaira épülő – észrevételére kidolgozott minőségbiztosítási módszerekről és eljárásokról. A választások legitimitása mindannyiunk közös érdeke. Ezért is kérjük, tájékoztatásával nyugtasson meg bennünket és polgártársainkat, hogy van okunk feltételezni: a választási eljárás ezt követő szakaszaiban a máig tapasztaltnál kisebb veszélyben van az állampolgárok választójoga.

Budapest, 2014. március 7.

Üdvözlettel,

Dr. Szabó Máté Dániel
szakmai igazgató